

Staldskole stillede skarpt på fede køer

Store RDM køer i godt huld var udgangspunkt for diskussionen, da Niels Peter Mogensen ved Havndal var vært for en staldskole i midten af august. Kollegerne foreslog blandt andet en særlig indsats for bedre reproduktion, fordi kortere laktationer sænker risikoen for fede køer.

Af Johanne Thomsen, praktikant, LMO og Finn Strudsholm, AgroTech

"Hvad med to hold malkende køer, styret kraftfoder i malkestalden eller køb af Heatime for at få bedre reproduktionsresultater?" Sådan lød nogle af forslagene fra kollegerne for at forebygge for mange fede køer, da Niels Peter Mogensen var vært for en staldskole i august. Gæsterne var fire kolleger fra regionen og en kvægbrugskonsulent fra LMO som ordstyrer.

Staldskolen fandt sted som led i et projekt om bedre energiudnyttelse hos malkekøer, som LMO deltager i. Projektet inkluderer et staldskoleforløb med fem af kontorets mælkeproducenter.

I projektet tester LMO-konsulentens samtidig en lille tablet computer med det såkaldte "FEM-værktøj" (se foregående artikel).

Reproduktion og fede køer

Inden besøget havde Niels Peter

Mogensen været en tur gennem stalden sammen med konsulent Sigvert Reng fra LMO. Og efter den runde pegede FEM-værktøjet på lav reproduktionseffektivitet, fede køer og en del tilfælde af ketose hos nykælvere i højt huld.

Niels Peter Mogensen udvalgte derfor antallet af fede køer som et emne, han gerne ville diskutere med kollegerne i staldskolen. Da de fire kolleger var mødt ind på gården, var første punkt på dagsordenen en tur rundt på bedriften og herunder en diskussion af køernes huld.

Niels Peter Mogensen startede med at fortælle en succeshistorie. Den var, at han havde haft problemer med ketose hos nykælverne og derfor var begyndt at give propylenglykol på foderbordet. Succesen var allerede målbar, og antallet af køer med ketose var faldet.

Kollegerne på banen

Så kom turen til de fire gæstende kolleger i staldskolen, som

på skift kunne stille uddybende spørgsmål om bedriften til Niels Peter Mogensen. Derefter tog de hul på råd og forslag til, hvor-

Et af målene med en staldskole er at hente gode råd fra kollegerne, og de virker tit bedre end råd fra en konsulent.

Konsulent Sigvert Reng, LMO.

dan han kunne undgå for mange fede køer.

Det er en vigtig forudsætning i en staldskole, at diskussionen går mellem landmændene (se faktaboks). Konsulenten må derfor ikke blande sig i diskussionen og give sine gode råd, men blive i en rolle hvor han styrer mødet og sikrer, at dagsordenen bliver fulgt. Han skal også sørge for, at alle kommer til orde.

Det første forslag, der kom på bordet for at løse problemet med fede køer, var at opdele de malkende køer i to hold. Det giver mulighed for to fuldfoderblandinger og for at give mindre energi til køer sidst i laktationen.

Det forslag blev dog hurtigt forkastet, da det ikke er muligt at lave en praktisk håndterlig holdopdeling i stalden hos Niels Peter Mogensen.

Styret kraftfoder i malkestalden?

Så kom der et nyt forslag på bordet fra den næste af kollegerne: "Kan du ikke styre kraftfodertildelingen i malkestalden, så kø-

erne får kraftfoder efter laktationsniveau og ydelse. Så kan du samtidig lave et fuldfoder på foderbordet uden ret meget kraftfoder," lød det. Begrundelsen for styret tildeling af kraftfoder var, at senlakterende køer så kan få mindre kraftfoder end køerne i tidlig laktation.

For Niels Peter Mogensen lød det fornuftigt nok, men han har ikke et computerstyret kraftfoderanlæg i malkestalden. En individuel tildeling af kraftfoder skal derfor håndteres manuelt, og da der er mange forskellige, der malker på bedriften, skal der laves et system med farvede bånd på køerne, hvilket er besværligt.

Niels Peter Mogensen blev mere skeptisk over forslaget, jo mere han tænkte over, hvordan det kunne realiseres. Han forkastede det derfor helt efter nogen diskussion med gruppen.

Efter diskussionen om kraftfodertildeling i malkestalden gik snakken videre om den lave drægtighedsprocent i besætningen.

Staldskoleværten vurderede ærligt, at det nok var fordi, han og hans folk ikke så køernes brunst tidligt nok. Derfor blev køerne insemineret sent i laktationen og flere gange pr. ko end optimalt. Kollegerne i staldskolen holdt fast i, at hvis han kan få drægtighedsprocenten op, så vil køerne ikke gå så længe, inden de bliver drægtige. På den måde kan han undgå, at de går og bliver fede i slutningen af en lang laktation.

Et forslag om at anskaffe en Heatime til at sikre højere reproduktionseffektivitet kom også hurtigt på bordet, hvilket også tidligere havde været et ønske for Niels Peter Mogensen. Han

"Hvad med to hold malkende køer, styret kraftfoder i malkestalden eller køb af Heatime for at få bedre reproduktionsresultater?" Sådan lød nogle af forslagene fra kollegerne for at forebygge for mange fede køer, da Niels Peter Mogensen var vært for en staldskole i august.

har ikke købt systemet endnu, fordi han synes, det er for dyrt - og Heatime er derfor ikke en aktuell løsning for besætningen.

Bedre rutiner omkring brunstkontrol

Det sidste forslag gik ud på at indføre bedre og faste rutiner til brunstkontrol. Det vil betyde, at de ansatte finder flere brunster, og på den måde kan besætningen øge drægtighedsprocenten.

Niels Peter Mogensen ville egentlig helst købe Heatime, men da han som nævnt vurderer den løsning som for dyr, ville han i stedet bygge videre på ideen om ændrede rutiner. De nye rutiner skal omfatte, at de ansatte kommer ind og går mellem køerne i rolige perioder flere gange, end det sker nu. Det skal derfor være en aftalt arbejdsdag, at der går en ansat

ind mellem køerne på faste tidspunkter hver dag og kigger efter brunsttegn.

Endelig gav kollegerne Niels Peter Mogensen ret i, at store køer ikke kun er af det onde. "De træder jo rigtig godt på vægten og giver en god slagtepris ved udsætning," var deres argument.

Staldskolen fortsætter

En staldskole indebærer, at kollegerne besøger hinandens bedrifter under forløbet. Næste gang klassen samles for at diskutere energiudnyttelse er i løbet af september hos Henrik Vandborg ved Hobro. Her har staldskolen ydelse hos førstekalvs køer og repro-effektivitet på skemaet.

Og så starter skolen typisk med at gøre status på de tidligere runder. På mødet i september skal de derfor blandt an-

det lige høre, hvordan det går med at indføre de nye rutiner til brunstkontrol hos Niels Peter Mogensen.

Et af målene med en staldskole er at hente gode råd fra kollegerne, og de virker tit bedre end råd fra en konsulent, vurderer Sigvert Reng.

"For eksempel har en af deltagere i staldskolen, Martin, for nylig slagtet sin tyr og fået en aftale med Viking i stedet for. Hans konsulent har gennem en

årrække påpeget det uheldige i ikke at kunne fastsætte/planlægge den rigtige goldningsdato på grund af manglende noter fra tyrens side. Efter at have fået det samme råd fra staldskolegruppen har han valgt at slagte tyren. Et godt råd fra kollegerne virker åbenbart bedre end et fra en konsulent!" fortæller LMO-konsulenten som en positiv erfaring fra den igangværende staldskole.

Multimix blandere

10 til 50 m³ - 5 til 25 T Foder - 11 til 44 kW - Fulldautomatisk fyldning og fulldautomatisk fodring

- Jævn trafik i malke robotten
- Øget foderoptagelse
- Ingen stress pga. rangorden
- Altid frisk og hygiejnisk foder
- Ingen foderrester
- Tidsbesparende LEAN fodring

cormall

Peder Bjerregård · mobil 40170671
Tornholm 3 6400 Sønderborg · tel.: 74 48 61 11
www.cormall.dk